

Vergaderjaar 2021–2022

32 317

JBZ-Raad

MZ

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 maart 2022

Hierbij bied ik uw Kamer de geannoteerde agenda aan van de extra Raad Justitie en Binnenlandse Zaken op 28 maart 2022 in Brussel. Ik ben voornemens deel te nemen aan deze JBZ-Raad.

Deze extra JBZ-Raad is ingelast door het Frans voorzitterschap naar aanleiding van de situatie in Oekraïne. De Raad is gericht op de bespreking van de gevolgen van de oorlog in Oekraïne op vluchtelingenstromen en vluchtelingenopvang. Op moment van schrijven is door het voorzitterschap een voorlopige agenda gedeeld. Er zijn echter nog geen stukken verspreid.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
E. van der Burg

Geannoteerde agenda van de bijeenkomst van de extra Raad Justitie en Binnenlandse Zaken, 28 maart 2022

Het Frans voorzitterschap heeft naar aanleiding van de situatie in Oekraïne op 28 maart een extra JBZ-Raad ingelast. De JBZ-Raad is gericht op bespreking van de gevolgen van de oorlog in Oekraïne op vluchtelingenstromen en vluchtelingenopvang. Op moment van schrijven is door het voorzitterschap een voorlopige agenda gedeeld. Er zijn echter nog geen stukken verspreid.

1. Materiële en financiële steun aan lidstaten

Het voorzitterschap heeft aangegeven te willen spreken over materiële en financiële steun aan lidstaten. Recent heeft de Commissie twee voorstellen gepresenteerd die de flexibiliteit van de inzet van verschillende bestaande Europese fondsen vergroot. De informele Europese Raad van 11 maart riep reeds op tot snelle aanname van deze voorstellen. Uw Kamer ontvangt de appreciatie van deze voorstellen spoedig van het kabinet. Daarnaast verlenen lidstaten via het Union Civil Protection Mechanism (UPCM) humanitaire hulp aan zowel andere lidstaten als landen buiten de EU, in de vorm van o.a. medische goederen, tenten en andere benodigdheden voor snelle opvang. Enkele lidstaten hebben reeds aangegeven dat de voorstellen van de Commissie niet afdoende zijn om de omvangrijke kosten waarvoor deze lidstaten zich gesteld zien te dekken. Mogelijk zullen zij pleiten voor beschikbaarstelling van extra fondsen. Het kabinet heeft begrip voor de lastige positie waarin verschillende lidstaten zich bevinden en spreekt waardering uit voor de zeer grote inzet tot nu toe. Tegelijkertijd hecht het kabinet aan de afspraken over het meerjarig financieel kader. Binnen deze kaders denkt het kabinet graag constructief mee aan effectieve en snelle besteding van beschikbare middelen.

2. Coördinatie van herplaatsing binnen de EU

Het voorzitterschap zal onder dit agendapunt mogelijk de invulling van Europese solidariteit en verzoeken tot herplaatsing van vluchtelingen aan de orde stellen. Via de Kamerbrief Oekraïne van 17 maart jl. bent u reeds geïnformeerd over de verschillende instrumenten waarmee op EU-niveau momenteel informatie over vluchtelingenstromen en beschikbare capaciteit wordt gedeeld en noodhulp en steunverzoeken worden gecoördineerd. Op dit moment geven de aan Oekraïne grenzende lidstaten de eerste signalen af dat de grenzen van hun opvangcapaciteit bereikt zijn. Het kabinet zal met betrekking tot dit onderwerp inzetten op een gecoördineerde Europese aanpak, met centrale coördinatie van behoeften, steunverzoeken en inventarisatie van inspanningen van lidstaten via het daartoe ingerichte solidariteitsplatform (onderdeel van de Richtlijn Tijdelijke bescherming). Bij concrete overnameverzoeken via het platform zal het kabinet onder andere bezien of in Nederland opvangplekken beschikbaar zijn en hoe een aanbod zich verhoudt tot de ontwikkelingen in de spontane instroom en de situatie in andere lidstaten.

3. Opvang van vluchtelingen uit Moldavië

De Europese Commissie heeft via het solidariteitsplatform het concrete verzoek aan Europese lidstaten gedaan vluchtelingen uit Oekraïne van Moldavië over te nemen. Moldavië geeft aan de vluchtelingenstroom niet meer aan te kunnen. Het voorzitterschap is voornemens tijdens de JBZ-Raad de follow-up van dit verzoek en operationele uitwerking van de verplaatsingen te bespreken. Het kabinet heeft besloten aan het verzoek van Moldavië tegemoet te komen en op korte termijn 500 opvangplekken

beschikbaar stellen voor vluchtelingen uit Oekraïne die momenteel in Moldavië verblijven. Ook een aantal andere lidstaten, waaronder Oostenrijk, Frankrijk, Duitsland, Litouwen, Letland en Ierland, hebben toegezegd vluchtelingen over te nemen. Het kabinet zal de komende tijd in samenspraak met de Moldavische autoriteiten en de Europese Commissie de overdracht van de vluchtelingen verder vormgeven.

4. Controle van de buitengrenzen en veiligheidskwesties

De buitengrenslidstaten staan voor grote uitdagingen in hun grensbeheer. Op moment van schrijven lijkt de situatie aan de buitengrenzen onder controle en nemen wachttijden langzaam af. De situatie blijft echter onvoorspelbaar en zal goed in het oog gehouden moeten worden. In algemene zin zal het kabinet tijdens de JBZ-Raad zijn waardering uitspreken voor de grote inzet van de buitengrenslidstaten. Daarnaast zal het benadrukken dat het van belang is dat veiligheidscontroles aan de grenzen blijven plaatsvinden. Het kabinet ziet daarin een belangrijke rol voor Frontex voor extra ondersteuning. Op dit moment is Frontex actief in Roemenië, Polen, Slowakije en Moldavië. Daarnaast heeft Frontex een verzoek om ondersteuning voor Estland bij Nederland ingediend. Het kabinet is voornemens daar positief op te reageren. De Commissie is bovendien een statusovereenkomst tussen Frontex en Moldavië overeengekomen, zodat daar meer ondersteuning door Frontex aan de grensbewakingsautoriteiten mogelijk wordt. Tot slot ondersteunt Frontex lidstaten bij de vrijwillige terugkeer van derdelanders naar landen van herkomst. Het kabinet verwelkomt deze inzet.